ముట్టడి

ఎక్సైజ్ వాళ్ళు హఠాత్తుగా తండా మీద విరుచుకుపడ్డారు. మీద పడ్డవాళ్ళల్లో కొందరు ఖాకీ బట్టలేసుకున్నవాళ్ళు కూడా ఉన్నారు. వాళ్ళు తండాలో సృష్టించిన బీభత్సానికి అంతు లేదు.

వాళ్ళిట్లా వచ్చి మీద పడతారని కాస్త ముందు తెలిసినా మెగ్యా నాయక్ తను కాచే ఇప్ప సారాను భూమిలో పాతిపెట్టి దాచేవాడు. వాళ్ళు వచ్చే వాసనేదీ పసిగట్టలేదు. అకస్మాత్తుగా మీదపడ్డారు. వాళ్ళు ఎలా పసిగట్టారో ఏమో నేరుగా వచ్చి తండా మీద పడ్డారు. చేతుల్లో ఉన్న లాఠీలతో టప్పటప్పమని కుండలన్నీ పగులగొట్టారు. కుండల్లో ఉన్న ఇప్పసారా అంతా నేల పాలైంది. బట్టీల మంటలనార్పారు. జాడీల్లో నిల్వ ఉంచిన పాత సారానంతా ఒలకబోశారు. గంపల్లో, బస్తాల్లో కుక్కి పెట్టిన ఇప్పపూలను నేల మీద ఎగజల్లారు. బూటుకాళ్ళతో తొక్కారు. బెల్లమంతా కింద సారాలో కలిసిపోయి నేలంతా బురద బురద అయింది. బూటుకాళ్ళతో తొక్కుతుంటే చిప్పచిప్పమని చప్పుడు వస్తోంది.

సారాబట్టీ కోసం ఎంతో పెట్టుబడి పెట్టాడు మెగ్యా నాయక్. తమ్ముడు రాగ్యా, భార్య లక్కి, ఇద్దరు కొడుకులు భీమా, సోమ్యాలు అందరూ ఆ సారాబట్టీలోనే పని చేశారు. మద్య నిషేధం ఉన్నప్పుడు ఇప్పసారా, బెల్లంసారా బాగా అమ్ముడుపోయింది. మెగ్యా కాచే సారా కల్తీ లేకుండా బాగుంటుందని దూరదూరం నుంచి జనం వచ్చి క్యానుల్లో కొనుక్కుపోయేవాళ్ళు. అప్పుడూ ఎక్సైజ్ ఉద్యోగులతో, పోలీసులతో భయముండేది. ఎప్పుడు ఎవరు వచ్చి పడతారో తెలిసేది కాదు. కానీ ఎవరొచ్చినా ఏదైనా ముట్టజెప్తే ఇంత సారా పోస్తే ఏమనకుండా వెళ్ళిపోయేవాళ్ళు. మద్య నిషేధం కాలంలో మెగ్యా కుటుంబ సభ్యులు పొట్టకు, బట్టకు తిప్పలు లేకుండా గడిపారు. తండాలలో మిగిలిన కుటుంబాల సంగతి కూడా అలాగే ఉండేది. అప్పుడే మెగ్యా కూతురు పద్దో పెండ్లి ఘనంగా చేశాడు.

మెగ్యా సారా తయారు చేయడం తాతతండ్రుల నుండి నేర్చుకొన్నాడు. వాళ్ళు వాళ్ళ తండ్రి తాతల నుంచి నేర్చుకొన్నారని గర్వంగా చెప్తాడు. మెగ్యా కాచిన సారా ఒక్క చుక్క వేసుకుంటేచాలు అని చుట్టుపక్కల గ్రామాల జనం మెచ్చుకోలుగా చెప్పుకొంటారు. "పట్నంల అయితే ఏవో విషం మందులు కలిపి కల్లు, సారా తయారు చేస్తరంట. వాటిని తాగి జనం సచ్చిపోతరంట! మెగ్యా చేసే సారా గిలాసుల పోసి అగ్గిపుల్ల గీసి వేస్తే భగ్గుమంటది. అసొంటి నిక్కచ్చి సారా మెగ్యాది" అని జనం మెచ్చుకుంటారు. మద్య

నిషేధం తొలగించిన తర్వాత మెగ్యా సారా ఎక్కువగా అమ్ముడు పోవడం లేదు. దూరం నుంచి క్యానుల్తో వచ్చే జనం రావడం లేదు.

"విస్కీ, రమ్, బ్రాందీ, జిన్నులను అందంగా ఉండే సీసాల్లో పోసి కాగితం అంటించగానే జనం ఆటికి ఎగబడ్తున్నరు. నా సారాల ఉన్న దమ్ము ఆటిల్లో ఎక్కడుంది?' 'అని మెగ్యా మనసులో అనుకున్నాడు. బ్రూవరీల పేర్లతో పెద్ద పెద్ద సారా కంపెనీ వాళ్ళు మెగ్యా వంటి వాళ్ళ సారాను ఎప్పటికప్పుడు పట్టిస్తూ తమ వ్యాపారం పడిపోకుండా చూసుకుంటారన్న విషయం మెగ్యాకేం తెలుసు! కోట్లకు పడగలెత్తిన ఆ బడా సేట్లు బీదల పొట్టలు కొట్టేందుకు ఎంత డబ్బు విరజిమ్ముతున్నారో మెగ్యా ఎలా ఊహించగలడు? మద్య నిషేధం ఉన్నప్పటికన్నా ఇప్పుడు ఈ దాడులు ఎక్కువ కావడంలో ఉన్న కిటుకేమిటో పాపం మెగ్యాకు ఏం తెలుసు?

"ఎంత మంచి సారా! అయ్యో ఎంత సారా! అంతా నేలపాలయింది!" అని ఏడ్చాడు మెగ్యా.

సార పారబొయ్యొద్దని వాళ్ళ కాళ్ళు పట్టుకుని "బాంచెను దొరా! గట్ల పారబోయ కుండ్రి" అని ఏడ్చాడు. కాళ్ళ దగ్గరున్న మెగ్యాను పోలీసులు బూట్లతో తన్నారు. లాఠీలతో కొట్టారు. మెగ్యా తమ్మునికి, కొడుకులకూ దెబ్బలు తగిలాయి.

"గట్ల కొట్టకుండ్రి" అని బతిమాలుతున్న లక్కిని పోలీసులు దూరంగా తోశారు. లక్కి ఒకటే ఏడ్పు శాపనార్థాలు పెడ్తూ. తండా అంతా లొల్లి! లొల్లి!

కిందపడిన మెగ్యా చెవుల్లో పట్నం నుంచి వచ్చిన లచ్మన్ నాయక్ ఒకప్పుడు అన్న మాటలు ప్రతిధ్వనించాయి.

"మెగ్యా! మునుపటి లెక్క సారా పెట్టకుండ్రి. పెద్ద ఎద్ద సారా కంపినోల్లు మిమ్మల్ని పట్టిస్తరు."

"లచ్మన్ చెప్పింది నిజమే! గందుకే ఎక్సైజోళ్ళు, పోలీసోళ్ళు తండాను చుట్టుముట్టి ఆగం జేస్తున్నరు. మునుపటి లెక్క పైసల ముచ్చట మాట్లాడకుండ మొత్తం సారాను భూతల్లి పాలు చేస్తుండ్రు. పాపం! రామా నాయక్ సంగతి ఏమైందో! గీయేడు పోరి పెండ్లి చేస్తనని ఆశలు పెట్టుకుండు. ఇగ పెండ్లేం జేస్తడు!" అనుకున్నాడు మెగ్యా. ఎక్సైజ్ వాళ్ళు పోలీసులు దడదడమని వచ్చినట్లే వెళ్ళిపోయారు. వాళ్ళు వెళ్ళిపోయిం తర్వాత ఏడ్పులతో పెడబొబ్బలతో ఆ ప్రాంతమంతా ప్రతిధ్వనించింది.

"ఇగ అందరు ఏం తిని బతుకుతరు! ఈ ఏడుపజ్జొన్నలు పండలేదు. వానలే లేవు. ఏం పండుతయి! ఏసిన ఇత్తనాలు ఏసినట్లే ఎండిపోయి మసిబొగ్గయినయి. ఎండకు భూమి పర్రె బారింది. ఇంకేం పంట పండుతది. గిప్పుడు సారా కూడా నేలపాలయింది. మల్ల ఎంత అప్పు తెస్తే గంత సార తయారైతది. గంత దనుక తండా మనుషులు ఏం తిని బతుకాలె! ఇక ఆడపోరల పెండ్లిండ్లు ఎట్లయితవి. అందుకే బతుకు బారమై ఆడ

పోరలను సాదలేక అమ్ముకుంటున్నరు. ఒకప్పుడు అన్ని తీర్ల వ్యాపారాలు చేసి బాగ బతికినోల్లం. గిప్పుడు గా వ్యాపారాలన్ని మా చేయి జారిపోయినయి. గీ ఊరు పేరు లేని తండాలల్ల కటిక దరిద్రంల బతకుతున్నం. మాకు శాతనైన పని మేం చేసుకుందమన్న ఏదో పొట్టకూటికి వ్యాపారం నడుపుకుందమన్న నడుపుకోనిస్త లేరు. ఇగ ఏం జేసుక బతకాలె'' మెగ్యాలో ఆలోచనలు ఎడతెగకుంట సాగుతున్నాయి. కింది నుంచి లేవాలంటే మెగ్యాలో సత్తువ లేకుండా ఉంది. కాస్సేపటికి లొల్లి చల్లారింది. శ్మశాన వాతావరణం ఏర్పడింది. తండా నిశ్శబ్దంగా నిర్జీవంగా ఉంది. రాత్రయింది. చీకట్లు ముసురుకున్నాయి. చిమ్మటల చప్పుళ్ళు తప్ప ఏమీ వినరావడం లేదు. ఆఖరికి చిన్నపిల్లల ఏడ్పులూ వినబడడం లేదు.

ఆ చీకట్లో ఓ పదిమంది తుపాకులతో వచ్చారు. తండా వాళ్ళనంత ఒక్కచోట సమావేశ పరిచారు. కొందరేమో తుపాకులతో దూరంగా నిలబడ్డారు. తండా జనం ముందు నిలబడ్డ వాళ్ళల్లోంచి ఒకతను ముందుకు వచ్చి "తమ్ములూ...!" అని సంబోధించాడు. పొద్దున ఎక్సైజ్ వాళ్ళ, పోలీసుల దెబ్బలతో ఒళ్ళంతా హూనమైన తండా జనం ఓపికగా కూర్చున్నారు. అతడు చెప్పేది వింటున్నారు.

"తమ్ములూ! మీరు భూస్వాముల ఆగడాలను సాగనియ్యొద్దు. మీరు వాళ్ళ పన్నాగాలను విచ్ఛిన్నం చేయాలి. దున్నేవాడిదే భూమి! అందుకు ఉద్యమించాలి. కావలిస్తే తుపాకీ పట్టుకునైనా మీరు వాళ్ళ మీద పోరాటం సాగించాలి!" అలా చెప్పుకొంటూ పోతున్నాడు.

మెగ్యా లాఠీ దెబ్బల నొప్పులతో పక్క మీంచి లేవలేకపోయాడు. అయినా ఎలాగో అలా లేచి వచ్చి అక్కడ కూర్చున్నాడు.

సారాతోపాటు కుండలో మిగిలిన జొన్నలు కూడా నేలపాలైనాయి.

గుడ్డ పేలికలో కట్టిపెట్టిన నూకలు తీసి లక్కి పొద్దు గూకినాక గంజి కాసింది. దాన్నే అందరూ తాగారు. పొద్దుట్నుంచి తిండి లేదు. పైగా దెబ్బలు, తన్నులు. లక్కి మంచినీళ్ళు కూడా తేలేదు అప్పటికి. దెబ్బలతో మూలుక్కుంటూ నోరెండుక పోతుంటే మంచినీళ్ళయినా తాగుదామంటే ఇంట్లో నీటి చుక్కలేదు. ఈ యేడు వానలేక బావుల్లో నీళ్ళు కూడా లేవు. లక్కి దూరంగా ఉన్న వాగుల ఇసుకలో చెలిమ తవ్వి నీళ్ళు తెస్తున్నది. మంచినీళ్ళకు ఇంత కరువైంది. తండకు కొంచెం దూరంగా నాగార్జునసాగర్ కాలువ ఉన్నది. అదేమో చాలా లోతు. ఆ నీళ్ళు కొంచెం తండకు వచ్చేట్లు చేస్తే ఎంత బాగుండు ! చెల్కలు తరి పొలాలు అయ్యేవి. వానలేక పోయినా వరి పండుతుండె. ఇప్పుడు దాగుదామంటే నీళ్ళ చుక్కలేదు ఇంట్లో. దాహంతో ఎక్కిళ్ళు రాసాగాయి. గాయాల రక్తం కడుక్కుందామంటే నీళ్ళు లేవు. ఒంటి మీద నీళ్ళు పోసుకొని చల్లబడుదామంటే నీళ్ళు లేవు. తండాలో నీళ్ళు లేవు కానీ సారా మాత్రం నీళ్ళ లెక్క పారుతున్నది. "ఆ సారా తాగే

బతుకుతుండ్రా మీరంత?" అని ఒకసారి పిల్లలకు చదువు చెప్పే పంతులు వచ్చి అడిగాడు. అది జ్ఞాపకం వచ్చి మెగ్యా పెదవులపై చిరునవ్వు మెరిసింది. వెంటనే ఒక నిట్టూర్పు విడిచాడు.

"సదువు సెప్తనని ఒచ్చిన గా పంతులు సక్కగ నాలుగు రోజులుండలేదు. పోరలు ఎంత గెదిమినా బడికి పోరైరి. బెదిరించినా పోరైరి. గా పంతులేం జేస్తడు. తబాదలా (బదిలీ) చేయించుకొని ఎల్లిపోయిండు. గప్పటిసంది మల్ల పంతులే రాలేదు" ఆలోచనల్లో మునిగిన మెగ్యాకు మీటింగు అయిపోయిందన్న సంగతే తెలియలేదు. జ్వరంతో అతని ఒళ్ళు వేడెక్కు తున్నది. ముక్కు రంధ్రాల్లోంచి వేడిగాలులు వస్తున్నాయి. ఒళ్ళంతా నొప్పులు. పుండులా మారింది. మెగ్యా మెల్లగా లేచి గుడిసెకు పోయి నేల మీద పడిపోయాడు. తమ్ముడు, భార్య, కొడుకులు - అందరూ ఎక్కడున్నారో అతనికి తెలియదు. ఇంకా సూర్యోదయం కాలేదు. బర్రు బర్రుమని చప్పుడు చేస్తూ పోలీసు జీపులు వచ్చాయి. టక్కటక్కమని బూట్ల చప్పుడు చేసుకొంటూ పోలీసులు దిగారు. తండాను చుట్టుముట్టారు. ఒక్కొక్క గుడిసెలోకి దూరి నిద్రమత్తులో ఉన్న వాళ్ళని తుపాకులెక్కుపెట్టి బయటికి గుంజారు. తండా జనాన్ని గుడిసెల నడుమ ఉన్న ఖాళీ స్థలంలోకి తీసుకొచ్చారు.

జ్వరంతో స్పృహ లేకుండా ఉన్న మెగ్యా మెల్లగా చింతనిప్పుల్లాంటి కళ్ళు తెరిచాడు. "గీ పోలీసులు ఎప్పటి పోలీసుల్లెక్క బక్కబక్కగా లేరు. ఒక్కొక్కలు బలిసి కండలు దేరి ఉన్నారు. మిలిటరీ వోళ్ళ లెక్కున్నరు. గీ తుపాకులు సుత దొడ్డుగున్నయి!" అని అనుకుంటూ ఉన్న మెగ్యా కళ్ళు మళ్ళీ మూసుకుపోయాయి.

పోలీసుల్లోంచి ఎవరో పెద్దగా అరిచారు. పోలీసు ఆఫీసరేమో !...

"మీ తండాకు రాత్రి తుపాకులతో కొందరు వచ్చారు. వాళ్ళు ఎవరు? వాళ్ళ జాడలు మాకు చెప్పండి. వాళ్ళుండే దెక్కడో మాకు చూపించండి! మీరేం భయపడవద్దు. మిమ్మల్నేం చేయం. వాళ్ళ జాడ మాకు చెప్తే చాలు".

ఆ గొంతు విని మెగ్యాకు గుండెల్లో భయమైంది. గుండె దడదడమని కొట్టుకొంది. జ్వరంతో మండిపోతున్న అతని ఒళ్ళు గజగజ వణికింది. మళ్ళీ అదే గొంతు -

"మాట్లాడండి ! మీరు నోర్లు విప్పాలి. ఇట్లా నిశ్శబ్దంగా ఉంటే లాభం లేదు. వాళ్ళ జాడలు చెప్పండి. మిమ్మల్నేం చెయ్యం."

మెగ్యా బలవంతంగా కనురెప్పలు కొద్దిగా విప్పి చూశాడు. తండా జనం ముఖాలు భయంతో బిగుసుకుపోయాయి. పక్కనే ఉన్న మెగ్యా తమ్ముడు రాగ్యా భయంతో ఉచ్చపోసు కున్నాడు.

అందరూ నిశ్శబ్దంగా నిలబడిపోయారు. వాళ్ళకు మాట్లాడే ఓపికా లేదు. నిన్నటి దెబ్బలతో వాళ్ళ ఒంటిమీద చర్మం చిట్లిపోయి రక్తం కారి గడ్డకట్టుకపోయింది. రాత్రి ఎవరికీ సరిగ్గా తిండి లేదు. ఇంకా ఏమైతుందో అని భయం! నిద్రల్లేవు. అట్లా కునుకు

పట్టిందో లేదో తెల్లవారుజామున పోలీసులు టక్కుటక్కుమని తుపాకులతో దిగారు. వాళ్ళకేం తోచడంలేదు. ఏం చెప్పాలో నోట మాట రావడంలేదు. మళ్ళీ పోలీసు ఆఫీసరు గొంతు-

"అసలు వాళ్ళింకా గుడిసెల్లో దాక్కుని వున్నారేమో! అందుకే వీళ్ళు ఏం మాట్లాడుతలేరు. పొండి! గుడిసెల్లో వెతకండి!"

వెంటనే ఎన్నో బూట్ల చప్పుళ్ళు టకటకమని వినిపించాయి.

నుల్క మంచాలను, గుడ్డ పేగుల మూటలను తుపాకులతో పొడిచారు. సత్తుగిన్నెలు, కంచాలు అటికలు, ముంతలు - అన్నీ గుడిసె బయటికి విసిరేశారు. అంతా సర్వనాశనం.

తండా జనమంతా కదలకుండా నిశ్శబ్దంగా కూర్చుండిపోయారు. కదిలితే ఏమైతదో అని వాళ్ళు వణికిపోతున్నారు.

కాసేపటికి గుడిసెల్లోంచి పోలీసులు దడదడమని బయటకు వచ్చి ఒక వరుసలో నిలబడ్డారు. మళ్ళీ ఆఫీసరు ఆర్డరు కోసం సిద్ధంగా ఉన్నారు.

ఆఫీసరు ముఖం ఎర్రబడింది.

"లంజ కొడుకులను కొట్టందే నోర్లు విప్పరు. వాళ్ళ జాడ తెలిసి కూడా చెప్పడం లేదు! లాఠీలతో నోర్లు విప్పతరు!" అన్నాడు.

అతని గొంతు కర్కశంగా ఉంది.

మెగ్యా కండ్లు జ్వరంతో మూతలు పడుతున్నాయి. ఏమౌతుందోనని భయంగా ఉంది. "రెడీ! స్టార్ట్!" అన్న కంఠధ్వని మెగ్యా చెవుల్లో ప్రతిధ్వనించింది.

అంతే !

పోలీసులు తుపాకులతో జనం మీద పడ్డారు. ఆడా మగా - చిన్నా పెద్దా భేదం లేకుండా విరుచుకపడ్డారు. తుపాకులతో పొడిచారు! గుద్దారు! కొట్టారు! బూట్లతో ఎక్కడ దొరికితే అక్కడ తన్నారు.

ఇంతలో బూటుకాలు ఒకటి బలంగా వచ్చి దఢేల్‌మని మెగ్యా ఛాతి మీద పడింది.

"అబ్బా!" అని అరిచాడు మెగ్యా. ఆ తర్వాత అతనికి స్పృహ లేదు. ఎంతసేపు స్పృహలో లేడో అతనికి తెలియదు.

లక్కి ఏడ్పు లీలగా వినిపించి మెగ్యాకు మెలకువ వచ్చింది.

"తను చచ్చిపోయాడా!" అనుకున్నాడు. అంతే మళ్ళీ దభీమని బూటుకాలు ఒకటి అతని ముఖం మీద పడింది. పళ్ళూడి కింద పడిపోయాయి. నోట్లోంచి రక్తం ధారగా బయటికి కారింది. మొఖం నేలకు ఒరిగిపోయింది. అయినా దెబ్బలు ఆగలేదు. అతని

వీపు మీద తుపాకీ పోట్లు పడ్డాయి. వీపంతా రక్తపు మడుగుఅయింది. నేలకు కరుచుకు పోయిన మెగ్యా కండ్లు తెరుచు కున్నాయి. తమ్ముడు, భార్య కొడుకుల కోసం చూశాయి ఆ కండ్లు. అతని కనుగుడ్లు కొద్దిగా అటు ఇటు కదిలి ఆగిపోయాయి. ఇక తుపాకుల పోట్లు బూట్ల కాళ్ళ తన్నులు అతన్నేం చేయలేవు.

"స్టాప్! స్టాప్!" ఆఫీసరు గొంతు. దడదడమని బూట్ల చప్పుళ్ళతో పోలీసులు ఉరికి జీపుల్లోకి ఎక్కారు. బర్రుబర్రుమని జీపులు బయలుదేరాయి. వేగంగా వెళ్ళిపోయాయి. తండా జనంలో ఎంతమంది చచ్చారో ఎంత మంది బతికారో వాళ్ళు పట్టించుకోలేదు.

ముట్టడించి తమ పని అయిపోయాక కోట నుంచి శత్రుసైన్యం వెళ్ళిపోతే ఎట్లా ఉంటుందో తండా అంతా అట్లా బీభత్సంగా మారింది.

- ఆదివారం ఆంధ్రప్రభ, 23 జనవరి 2000